

MARIBORSKI DELAVEC

Političen list.

Naročnina znaša:

Z dostavljanjem na dom ali po pošti K 5'50 mesečno.
četrtno K 16'50.

Če si pride naročnik sam v upravništvo po list: Me-
sečno K 5'— Inzerati po dogovoru.

List izhaja vsak delavnik po 4. uri po-
poldne z datumom drugega dne.

Posamezna številka stane 30 vin.

Uredništvo in uprava:

Narodni dom (vhod iz Kopališke ulice)

Telefon št. 242

Napad klerikalcev na ge- nerala Maistra.

V včerajšnji številki ste dokazali, da je bil edinole Maister tisti mož, ki je v pravem trenutku imel pogum in iztrgal nemškemu oberstom vojaško oblast iz rok in tako rešil Maribor. Dovolite mi, da navedem še eden zgodovinski čin tega osvoboditelja Maribora, ki je bil za mariborske Slovence in celo severno mejo ravno tako važen kakor tisti, ki ste ga omenili včeraj. Maister je prevzel vojaško poveljstvo v Mariboru. Civilna oblast pa je bila ves november in december v nemških rokah. Nemci so dobri organizatorji in so tekom 6 tednov organizirali močno »Volkswehr«. Nemški socialisti so ob prevratu izropali vojaška skladišča in so oborožili s pokradenimi puškami vse moške.

Nemški vojaški in civilni vodje so določili natanko noč in uro, ko bi z oboroženo silo udarili po Slovencih, ki takrat niso imeli dovolj vojaštva v Mariboru, ker je bilo treba braniti mejo. Za vse to pa je general Maister zvedel in sklical slovenske zaupnike k sebi ter jim razjasnil položaj, ki je

bil vlekritičen. Povedal nam je svoj načrt: Da se prepreči nakana Nemcev, napade on eden dan pred nemškim napadom nje ter jih razoroži. Ker je bilo našega vojaštva primeroma prav malo, je bil izid odvisen samo od tega, da Nemci ničesar ne zvedo in da slov. vojaštvo povelja v največji naglici in natančno izvrši. Jasno nam je vsem bilo, kaj bi se zgodilo, če bi nas prehiteli Nemci ali pa bi se Maistrov načrt izjalovil: Maistra bi bili Nemci ubili, slovenske voditelje pa pozaprl. Te nevarnosti sta se oba takratna podpredsednika Narodnega sveta, ki sta v odsotnosti Verstovškovi »vladala«, tako zelo zavedala, da sta se pravočasno odstranila vsak na svojo stran iz Maribora.

Napad na Nemce se je izbornoposrečil in razoroženi so bili tekom enega dne. Jasno je bilo ne samo mariborskim Slovencem, temveč vsem Jugoslovanom, da bi Maribor ostal nemški, če bi jim ne bil Maister izvil pravočasno orožja iz rok in napodil vse najnevarnejših nemških voditeljev v vojaški in civilni sukni čez mejo, ostalim pa tako močno stisnil vratu, da so komaj še dihal. 10 dni pozneje

smo slavili impozanten način osvoboditve Maribora in govorniki in narod je čestital Maistru na osvobojenju brez vsake hinavščine. 14 dni na to smo zavzeli magistrat, ki bi ga nikdar ne bili mogli, če bi ne bil Maister pripravljal poti.

In kako pišejo klerikalci danes o tem možu, brez čigar neustrašenega nastopa bi Maribor ne bil jugoslovanski? Čujte in strmite: »Stoji in se ne da nikdar ovreči, da bi Maister nikdar ne izvršil svoje naloge, če bi ne imeli drugi činitelji poguma (morda vendar ne predsedniki Nar. sveta, ki so bili takrat — daleč od Maribora?) in bi ne bili v pravem trenutku vzeli oblast v svoje roke in izvršili prevrat.«

Kdor je ves čas v Mariboru živel in vse to videl in doživel, si sploh ne more razlagati, da se najde kje kako človeče, ki o Maistrovih zaslugah za osvoboditev Maribora samo dvomi, kaj še le, da jih kratkomalo taji ter imenuje naše tozadevno poročilo »potvarjanje zgodovinskih dejstev«.

Na drugi strani pa bo imelo, to krivično počenjanje klerikalcev ta uspeh, da se bodo ljudem oči odprle in bodo videli, koliko je na vse njihovo

Veliki mogul.

Angleški spisala A. K. Green.

(Dalje).

(22)

»Toda ko sem odprl vrata ter hotel prijeti za zagrinjalo, ki je popolnoma zakrivalo odprtino, nisem mogel tako hitro notri priti, kakor sem si bil predstavljal. Tajinstvenost mojega postopanja me je ovirala. Potem so mi izdali ostri glasovi v alkovnu, da ni bila sama. Spomnil sem se, da bo morda zaradi mojega nepričakovanega prihoda skozi vrata, ki jih mogoče niti ne pozna, nevoljna. Pripovedujem vam vse te podrobnosti vsled tega, ker bi se — ker sem se slučajno sprico tega zagrinjala obotavljal, pojavili morda dvomi, ki jih hočem onemogočiti.«

Pri tem se je vzrl od mene proti nadzorniku.

»Seveda sem bil v čudnem položaju«, je nadaljeval, »tega ne dvomim; toda nisem mislil na také zunanosti, tako zelo sem želel izvršiti svojo namero, proti kateri so se pojavile take težkoče. Da sem prisluškoval, predno sem vstopil, je bilo naravno. Toda nisem slišal nobenega pravega glasu, marveč globok vzdih.

Tedaj sem se še le ojunčil, da sem dvignil zagrinjalo ter stopil v a'koven. Sedela je ne tam, kjer sem jo pustil, marveč na blazinastem stolu na levi strani navadnega vhoda. Obraz je imela obrnjen proti meni, in — no ostalo veste sami, gospod nadzornik. Bil je njen zadnji vzdih, ki sem ga slišal. Groza se me je polastila — še nikdar nisem videl smrti, še manj pa zločina — in planil sem ven, pač z namenom, da grem po stopnicah navzdol ter pokličem pomoč. Tedaj sem pa kar naenkrat opazil nekaj na svoji srajci, nekaj rdečega, in spoznal sem, da imam madež krvi na sebi. To me je prestrašilo in zmešalo popolnoma.

Trajalo je eno do dve minuti, da sem mogel zopet dvigniti pogled. Tedaj sem še le videl, odkod je prišla kaplja. Ne od nje, čeprav se je rdeči tok še vedno razlival po bogatih gubah njene obleke, marveč od ostrega, kakor šivanka koničastega orodja, ki je viselo s konico navzdol na stari svetilki blizu vrat. Kar se je meni zgodilo, bi se moglo zgoditi vsakemu drugemu, ki bi bil slučajno v onem trenutku na istem mestu. Toda tedaj nisem mislil na to. Madež sem pokrtil z roko, hitel skozi vrata nazaj, skozi katera sem prišel, še enkrat pogledal njen

izpremenjeni obraz ter stopil pri tem slučajno na porcelanaste črepinje, ki so ležale na preprogi. Nisem mislil na njo, komaj na sebe. Samo eno misel sem imel, hiteti skozi sobano in tako skrivoma, kakor sem prišel, zbežati, predno bi kak radovednež odprl zagrinjalo, ki me je še zakrivalo pred glavno vežo in ki je bilo zagrinjeno. Prvič sem bil navzoč pri zločinu, in tako se je zgodilo, da sem — zbežal —.

Zadnjo besedo je izgovoril s težkim vzdihom. Skoro gotovo je grozni prizor globoko včinkoval nanj.

»Sramujem se«, je nadaljeval tiho, »toda zdaj ne morem zatajiti svojega obnašanja. Zbežal sem od umorjene ženske, kakor da bi bil sam morilec. K sreči sem prišel v garderobo, predno so se ljudje vznemirili okoli alkovna. Tam sem dobil svojo ruto ter jo dal okoli vratu. Le tako sem mogel zopet dol priti ter poiskati gospodično Van Arsdale, ki se je, kakor mi je nekdo povedal, onesvetila. Še le ko sem se v nekem skritem kotu obednice sklonil čez njo, sem zopet mislil na rokavice. Kaj sem storil, ko sem se tega domislil, to že veste.

(Dalje prih).

govoričenje dati, če so zmožni iz osebne častihlepnosti take može v nič devati, kakor je general Maister.

Resnica o razmerah v Rusiji.

O razmerah, ki so nastale v Rusiji pod sovjetsko vlado, piše dobro informirani socialni demokrat K. I. Ledoc v tedniku nemške socialne demokracije »Neue Zeit« dne 13. junija 1919 sledeče:

»Peti sovjetski kongres v Moskvi meseca julija 1918 je vpostavil proletarsko ustavo Rusije, ki pa danes točka za točko in članek za člankom ni nič drugega nego kos papirja. Vse, kar so storili bolševiški voditelji, je v največjem nasprotju z načeli, ki so jih prej oznanjevali.

Ustava obeta:

1. Privatna posest se odpravi, »zemlja bo skupna last celega naroda« s pravico posameznika, da od tega toliko uporablja, kolikor more sam izorati.

Danes je vsa zemlja v Rusiji tudi ona, ki so jo kmetje vzeli veleposestnikom ter jo med seboj porazdelili, ravnotako v privatni lasti kakor poprej. Kmet vlada nad zemljo in razpolaga z njo, kakor se mu zdi, celo v škodo države. Vzel jo je v svojo posest ter se brani, obdelovati jo. Zdaj, osem mesecev po sprejemu zakona o nacionalizaciji kmečkega posestva, priznava voditelj bolševizma Buharin sam, da je kmet neomejen gospodar zemlje, in da njegova politika, grude ne popolnoma izrabljati, težko škoduje mestnemu prebivalstvu. Da se prepreči pogin ter obrani mestno prebivalstvo smrti vsled lakote, so torej ljudski komisariji izdali naredbo, da se sme samo neobdelana zemlja nacionalizirati, in sicer samo za leto 1919, tako da se bo pod nadzorstvom vlade obdelovala.

2. Vsi gozdovi, vse vodovje in vsi zakladi zemlje naj bodo last naroda; v socialistični državi jih morajo po socialističnih načelih izrabljati.

Nihče ne more trditi, da se to danes v Rusiji godi. Nasprotno: V nasprotju z vsemi načeli, ki jih oznanjujejo, in sprejetemu zakonu gredo bolševiki z naravnimi bogastvi dežele danes po tujih trgih krošnjari, ker upajo, da jih bodo, če prodajo te vrednote, priznali kot pravo vlado Rusije. In v resnici so prepustili nekemu ameriško-norveškemu sindikatu, na čelu katerega stoji Hannevig v Kristijaniji, tisoče milj gozdov, vodoпадov in železniških predprav.

3. Vsa industrijska podjetja so nadalje z ukazom z dne 28. junija 1918 označili kot narodovo last.

Ne glede na to, da obstoji ruska industrija danes le še po imenu, bje njihova socializacija vsem socialističnim načelom v obraz. Razmere, ki vladajo danes v socializiranih tovarnah, so slabše nego za časa kapitalističnega izrabljanja, proti kateremu se je delavsko gibanje kar najbolj bojevalo. V socializiranih tovarnah ruske socialistične sovjetske republike je danes dovoljeno čezurno delo, akordno delo in Taylorjevi zistem sta običajna, dočim se stavke obsojajo, združbe rokodelcev preganjajo. Da pa uvedejo vsaj nekaj reda v kaos razmer v tovarnah, so nazaj poklicali prejšnje lastnike ter so jih kot obratne voditelje in ravnatelje v

njihovih obratih zopet nastavili. In tako vrše danes faktično prav isto moč v svojih tovarnah kakor tedaj, ko so bile še njihova last. Vsled tega je tudi razumljivo, da se ti ljudje že zopet smatrajo kot pravi lastniki svojih podjetij. Seveda ne bodo danes nazaj zahtevali svoje lastninske pravice, ker so industrielni pogoji zazdaj pač preneugodni in tako zaostajajo za ugodnim izrabljanjem, da pojenja prevzete obrate od strani vlade, ki vzame s tem ves deficit na svoja ramena, edino rešitev pred bankerotom.

Teh razmer ne poznam le v toliko, kolikor sem slišal o njih, marveč imam svoje gradivo iz pogovorov, ki sem jih večkrat imel z voditelji in ravnatelji takih nacionaliziranih obratov. Obisk v Morocovovih in Sikinovih zavodih bo te besede potrdil, četudi obiskovalec ne pozna vseh posameznosti. Smelo smem trditi ter to trditev energično zastopati, da so Morokovi in Sikini z bolševiško vlado bolj zadovoljni nego njihovi delavci,

ki bi mogli zapeti marsikako žalostno pesem o bolševiškem gospodarstvu. Nacionaliziranje tovarn je — da rabim bolševiški izraz — dovolil ruskemu industrijskemu kapitalizmu naravnost bajen rok, da ga obvaruje bankerota, ki bi ga brezdvomno po porazu in pa potem, ko so tuji fabrikati preplavili deželo. V resnici uspeva danes kapitalizem v Rusiji, navzlic nacionaliziranju tovarn, naravnost krasno.

4. Nacionaliziranje bank.

To že danes javno obžaluje sovjetska vlada. Da se zopet odpiše banke ter priznajo anulirane tuje obveznosti, to so obljubili evropskim državam kot mirovno nagrado.

5. Oboroženje proletariata.

V prvih dneh bolševiške vlade izvršeno, so ga že zopet preklicali. Danes ne nosi več industrielni in poljedelski proletariati orožja, marveč samo še sodrga (Lumpenproletariat), ki ne smatra za svoj življenjski smoter dela, marveč boj.

Skoro vsa druga dejanja, ki jih je podvel bolševizem, da nanovo uredi stvari, so imela isti rezultat. Izvedba načrtov je imela nasproten učinek, kakor so ga nameravali načrti. In četudi nočem dolžiti bolševizma, da je vede protežiral kapitalizem, moram vendar reči, da pripravlja v Rusiji pot najbolj divjim kapitalističnim špekulacijam ter jim daje možnost, razširiti se, kakor se tega prej nikdar ni pričakovalo. Industrijskim delavcem je prinesel bolševizem, ker je razdel tovarne, dozda le bedo, ne da bi jim dal orožje za boj proti tej besedi.

V bodoče bo imel kapitalizem v Rusiji še večjo moč nego prej, ker so skoro popolnoma iztrgali delavcem omejujoče protitežje na delovnem trgu, vpliv na ponudbo in povpraševanje. Zopetni razvoj ruske industrije bo zelo počasen, dočim potrebuje delavec takoj zaposlenosti. Ruski proletariati, čegar prapor si domišljuje nositi bolševizem, je v resnici žrtev, ker so se oddalili od načel pravega socializma. Bolševizem ni pustil delavstvu niti upanja na skorajšnjo bodočnost, niti moči za boj s sedanjostjo.

Političen pregled.

Potovanje prestolonaslednika v Novi Sad. Novi Sad, 23. junija. Prestolonaslednik regent Aleksander je prispel danes ob 18. uri 30 minut v Novi Sad. Pozdravilo ga je grmenje

topov. Pri sprejemu so bili navzoči: vojvoda Borjović z njegovim štabom, francoski častniki, razne vojaške in civilne korporacije, gojenci vojaške šole in vsa sokolska društva iz okolice. V imenu cele Bačke ga je pozdravil veliki župan, kateremu se je prestolonaslednik presrečno zahvalil. Pozdravile so prestolonaslednika tudi tu bivajoče Čehoslovakinje. Po sprejemu se je odpeljal prestolonaslednik v двореc, kjer je stopil na balkon in sporočil zbrani množici kraljeve pozdrave. Ulice so polne svečano razpoloženega ljudstva. Zvečer ob 20. uri so priredili prestolonasledniku sijajno bakljado.

Ministrski predsednik o položaju. LDU. Lyon, 23. julija. (Brezžično) Ministrski predsednik države SHS Protić je imel razgovor z ravnateljem lista »Revue des Balkans«, kateremu je dejal med drugim: Naše nesporazumljenje z Romunijo obstoji v vprašanju razdelitve Banata, čigar zapadni del zahtevamo za kraljestvo Srbov, Hrvatov in Slovencev, ker prebiva tod srbski živelj. Do tega dela imamo neoporečne zgodovinske in narodnostne pravice. Naša iskrena želja je, da bi imela Romunija nekoliko več razumevanja za te naše pravice, ker želimo, da se razvije med obema državama trajna prijateljska zveza. Obe državi sta kot sosedji navezani druga na drugo in nista imeli doslej nikakih sporov. Zato bi Romunija zagrešila veliko napako, ako bi pripustila, da bi val prenapetih nacionalnih teženj odplaval to prijateljstvo. Bolgarsko vprašanje za obe države ne igra več velike vloge. Upravičeno smemo upati, da nas bo končna ureditev tega vprašanja varovala ponovnih bolgarskih napadov v bodočnosti. Naša politika temelji na dveh glavnih načelih: srbeno očuvati in obdržati mesto, ki pistoji naši državi v krogu zavezniških držav ter uresničiti naše narodne težnje, da zamore naš narod svobodno živeti in se razvijati in da se zagotovi Balkanu ter vsej Evropi trajen in pravičen mir.

Naša meja proti Romuniji. LDU. Beograd, 23. julija. Iz Temešvara poročajo: Danes je v Temešvaru pričela s svojim delom vojna komisija, ki ima nalogo, določiti novo demarkacijsko črto, kot začasno mejo med Srbijo in Romunijo v Banatu. Predsednik komisije je francoski general Tirnois, a člani po eden višji častnik interesiranih držav. Srbski delegat je potkovnik Jovan Veljković. Nova meja gre s severa devet kilometrov južno-zapadno od madžarskega mesta Mako, od tu med Valkanijem in železniško progo proti Mokrinu, Veliki Kikindi in Zombolju, od tu na jug proti Pardanju in Madošu, odkoder se spusti v južno-vzhodni smeri proti železniški progi Bazias-Temešvar, katero preseka med Vatinom in Moravico, nakar krene na vzhod, obide Vršec in Belo Cerkev ter se spusti na reko Nero, ki na jugu zavaruje mejo.

Vprašanje Prekmurja. Pariz, 22. julija. Komisija za ureditev ogrskega vprašanja na mirovni konferenci je imela sejo, na kateri je razpravljala o raznih teritorialnih vprašanjih. Predvsem se je posvetovala o vprašanju Prekmurja, onega ozemlja, ki leži med Avstrijo, Madžarsko in Jugoslavijo, kakor tudi o vprašanju Baranje, teritorija, ki se nahaja med Dravo in Donavo. Obe ti pokrajini zahtevajo Jugoslavlani zase. Kakor vse kaže, bo komisija obe ti deželi prisodila kraljevini SHS.

Mariborski izgredi.

V sedanji dobi se rušijo v največjih in najmanjših evropskih državah temelji dosedanjega njihovega državnega ustroja. Države, ki so imele najboljšo organizacijo, so danes desorganizirane. Tudi našo mlado državo je potegnil za seboj ta tok desorganizacije, vendar pa pred vsem svetom lahko trdimo z mirno vestjo, da je kljub tej samo ob sebi umevni naši desorganizaciji vendarle v naši državi več reda in mira, kakor povsod drugod. Ta naš red in mir in naše dobro vojaštvo bode sovražne nam tuje in domače elemente, ki se skrivajo pod krinko socializma, tako v oči, da rujejo z vsemi močmi v namenu, prekučiti vse, kar imamo zdravega in dobrega.

Ti elementi so povzročili 21. t. m. štrajk, ki naj bi bil naredil že sam na sebi njim dobrodošlo zmedo v državi in ki bi naj predvsem preprečil normalni promet, tako da bi isti avtomatično moral preiti v roke kake neprijazne nam sile. S tem bi bila seveda usoda vseh po slovenskem ozemlju tekočih železniških prog, ki so za nas življenjskega pomena, zapečateni in bi bila s tem morebiti celo pripadnost slovenskega dela troimenskega naroda k celokupni državni enoti v nevarnosti.

Zasluga naših zavednih in domoljubnih mož i štrajkujočih slojev, ki se v spoznanju velike politične nevarnosti tega štrajka niso udeležili, je, da se našim sovražnikom njihov satanski namen ni posrečil. Posegli so torej po drugih sredstvih, in sicer so sedaj navalili na naše vojaštvo, o katerem so dobro vedeli, da je do sedaj stalo zvesto in čvrsto na strani svojih poveljnikov, in katerega so se bali, kadarkoli so kovali svoje črne namene proti naši državi. Zanašali so se pri tem na dejstvo, da je med sedaj k orožnim vajam došlim vojaštvom iz naših obmejnih jezikovno mešanih krajev do sedaj še nekaj še od stare Avstrije umetno vzgojenih renegatov, ki morajo seveda kot državljani, ki uživajo enake pravice, vršiti tudi enake dolžnosti, ki naj bi pa tem prekučuhom pomagali pri dosegu njihovih ciljev.

Kot agitacijsko sredstvo so pri teh itak nezadovoljnih elementih med drugim uporabljali znižanje mezde od 5 na 2 K, pozabili so pa ob enem, da se je naše zavedno vojaštvo v popolnem razumevanju gospodarskega položaja tega samo ob sebi razumljivega znižanja že popolnoma navadilo. Hujskajoči posredovalci so bili seveda Nemci to- in onstran demarkacijske črte. Od kot so tekla sredstva, to lahko vsakdo ugane.

V slučaju ponesrečenega poskusa prekucije bi seveda plačani agitatorji, kakor se je to sedaj tudi pokazalo, zatrobili v svet, da umetno povzročeni izgredi niso bili ničesar drugega, kakor znak vojaškega boljševiskega duha.

Začetek in potek izgredov, ki so se vršili v noči 22. t. m., so Mariborčanom in tudi širši javnosti itak že znani. Zapeljani in preslepljeni udeleženci, ki so pobegli, se že vračajo k svojim oddelkom v Maribor. Glavni krivci, ki so večinoma že v zaporih ali ki so jim že na sledu, bodo dobili po vojaškem zakonu določene najstrožje kazni.

Z uničenjem navedenega upora je uprava naše države dokazala, da ima v roki popolno moč in da razpolaga s sredstvi, tudi v bodoče zadušiti vsak enak poskus.

Dnevne novice.

Nemški govorijo po cestah jugoslovanski častniki, če se sprehajajo z nemškimi »frailami«. Žalostno je, da nimajo imenovani gospodje toliko narodnega ponosa, da ne bi tako izzivalno občevali s tistimi Nemkami, ki so samo na zunaj lojalne, v resnici pa sovražijo vse, kar je jugoslovansko. Pozivljamo naše slovenske občinstvo, da nam javi vsakega častnika, ki občuje javno s temi nelojalnimi našimi sosedomi, da ga postavimo na sramotni oder. Z Nemci se občuje v teh časih in v teh razmerah vočigled njihovega obnašanja samo službeno.

Terorizem. V ponedeljek dopoldne so hodili socialni demokrati od trgovca do trgovca ter zahtevali, naj zapro trgovine v znak simpatij s stavko. Pri tem so grozili, da bodo eventuelno razbili okna in razložbe. Odločnemu nastopu trgovcev in pa varnostnih organov se je zahvaliti, da se ni posrečil ta terorističen naklep socialnih demokratov.

Italijani v Mariboru. Čudno se nam je zdelo, da se je v nedeljo izvanredno mnogo Italijanov sprehajalo po Mariboru. Največ smo jih videli na Tržaški cesti okoli bolnišnice in vojašnice, pa tudi po Melju so hodili. Največ je bilo berzalterjev. Obnašali so se zelo prijazno.

Grb slovenskega mesta Maribora nosi še vedno nemško-nacionalna »Marburger Zeitung«. Kolikor je nam znano, je bila v stari Avstriji neka določba, da se mestnih, deželnih in držav-

nih grbov ni smelo natiskati na vsako cunju in da je bilo treba za to posebnega dovoljenja. Sploh se je smatrala okoliščina, nositi v firmi deželni ali mestni grb kot nekako posebno odlikovanje. Mi menimo, da »Marburger Zeitung« s svojim protidržavnim hujskanjem pač ne zasluži to odlikovanje. Menda se bo pa mestni magistrat tudi zahvalil, če si »Marburger Zeitung« domišljuje, da je še vedno uradni list, kakor je bila za časa nemške vlade na magistratu.

Umesten nasvet. Dopisnik nam predlaga, naj bi se hrib Kalvarija izpremenil v goro Tabor.

„Imperatore nostro Carolo Primos“ se blišči še napis v vseh zakristijah lavantinske škofije. To je tudi bržkone vzrok, da se še do danes ne moli za našega kralja Petra, kakor se je prej za Habsburžane. Zakaj ne ostane duhovnik pred altarjem, ko se poje »Lepa naša domovina« in »Bože pravde«?

Iz Ptuja se preseli v Nemško Avstrijo odvetnik dr. pl. Plachki. Ko so moža dali pod nadzorstvo, se je izkazalo, da je vse svoje premoženje pravočasno spravil v Nemško Avstrijo. Kljub temu je bil do zadnjega časa, že ko je imel Ptuj slovenskega gerenta, pravni zastopnik ptujskega mesta in tudi mestne hranilnice.

Za nadzornika čez imovino Ivane Srnc pri Sv. Lenardu je imenovala deželna vlada v Ljubljani dr. Janka Leščnika, odvetnika istolam.

Inženirji mariborskega okrožja se valijo na sestanek, ki se vrši dne 27. julija 1919 ob 10. uri predpoldne v prostorih gozdnega nadzorništva pri okrajnem glavarstvu v Mariboru. Razpravljalo se bode o stanovski organizaciji inženirjev iz slovenske Štajerske. — Za pripravljalni odbor: inž. Mohorčič, tč. predsednik, inž. Mikuž, tč. tajnik.

Nogometna tekma! V nedeljo dne 27. t. m. se vrši ob 17. uri nogometna tekma na vežbališču Tezno med »I. slovenskim športnim klubom Maribor« proti »Sportklub Hertha-Rote Elf«. Pričakuje se zelo zanimiva igra. Slovensko občinstvo se v nedeljo lahko na lastne oči prepriča o uspehu in napredku slovenskega športnega kluba v Mariboru. Torej v nedeljo vsi na Tezno.

Po predstavi „krčevinskih šolarjev“. Najtoplejša zahvala bodi izrečena vsem, ki so pripomogli, da je prireditev tako lepo uspela. Posebno se zahvaljujemo Posojilnici v »Nar. domu« za brezplačno prepustitev dvorane in »Dramatičnemu društvu« za isto tako brezplačno uporabo garderobe. Nepričakovan užitek so nam nudili med odmori vrli goslači, vsi iz vrst naših najmlajših umetnikov, pod izbornim vodstvom mestnega učitelja g. Antona Nerata, v kratkem času enega tedna je izlikal svoje muzikante, da so igrali celo vrsto mičnih komadov s preciznostjo, ki je prav tako zadovoljila fino uho umetnikovo, kakor ugajala vsemu navzočemu občinstvu. Slava goslačem in njihovemu dirigentu! Naprej! — Kar je bil vsled neprimernega časa obisk razmeroma slab, je bila že med predstavo izrečena želja, naj bi se prireditev ponovila v jesenski sezoni. Krčevinarji, pa takrat več sreče! — Prireditelji.

Nove poštne pristojbine. Opozarjamo občinstvo na ministrsko naredbo, ki določa zvišanje vseh poštних pristojbin s 1. julijem t. l., da se izognejo naslovniki pomanjkljivo frankiranih poštних pošiljk doplačilom. Vsi poštni uradi so dolžni dajati strankam v pristojbinskih zadevah potrebna pojasnila. V glavnih potezah objavljamo sedaj veljavne pristojbine: Pisma: do 20 g 30 v, do 40 g 60 v, do 60 g 90 v, do 80 g 1 K 20 v itd. za vsakih 20 g 30 v več. — Dopisnice: 15 v za komad. Dopustne so tudi zasebno založene, če odgovarjajo po velikosti uradnim vzorcem. — Tiskovine: do 100 g 10 v, do 150 g 15 v, do 200 g 20 v itd. za vsakih 50 g 5 v več do 2000 g. — Vzorci: do 100 g 15 v, do 200 g 30 v, do 350 g 45 v. — Poslovni papirji: do 200 g 30 v; pristojbina se stopnjuje od 100 do 100 g za 15 v do 2000 g. — Postranske pristojbine: priporočanje, povratnica, izplačilno potrdilo, reklamacija, za vsak slučaj 60 v. — Expressne pristojbine: za pakete 2 K 50 v, za ostale predmete 1 K. — Vrednostna (denarna pisma):

pristojbina sestoji iz a) pristojbine za priporočeno pismo iste teže; b) vrednostne pristojbine; c) dostavnine, oziroma d) obvestnice. Nakaznice: do 25 K 25 v, do 50 K 50 v, do 100 K 60 v, do 200 K 70 v, do 300 K 80 v itd. za vsakih 100 K 10 v več do 1000 K in izplačilna pristojbina 10 v. Paketi: pristojbina se računa a) po teži; b) po označeni vrednosti; c) za dostavo, oziroma d) obvestitev, in sicer: a) do 5 kg 1 K 50 v in za vsak nadaljni kilogram 60 v več do 20 kg; težjih paketov pošta ne sprejema; b) do 100 K 25 v, do 500 K 50 v, do 1000 K 1 K, do 2000 K 1 K 20 v itd. za vsakih 1000 K 20 v več. Te pristojbine veljajo tudi za vrednostna pisma. c) brez vrednosti ali do 1000 K 1 K za vsakih nadaljnjih 1000 K označene vrednosti 10 v več; d) če odpade dostava, se zaračuna 10 v obvestnine namesto dostavnine. — Povzetnina: 20 v; od povzetnega zneska odbije naslovni urad še stroške za nakaznico. Vse pristojbine se plačajo že pri predaji, tako, da se naslovniku izroči pošiljka brez pristojbin.

Agitirajte za naš list!

Zadnje vesti.

(Posebna telefonska in brzojavna poročila »Mariborskemu delavcu«).

Kapitalisti beže iz Nemčije.

Kodanji, 24. julija. Da se odtegnejo odaji premoženja v Nemčiji, se je naselilo mnogo bogatih nemških državljanov na Šlezviškem. Dvaintrideset nemških milijonarjev se je naselilo v Smenderborgu na otoku Alsen.

Grozovitosti na Ogrskem.

Bukaresta, 24. julija. Kakor poročajo tukajšnji listi, je prišlo v Bačo več sto beguncev iz sovjetske Ogrske, ki pripovedujejo, da nastopajo rdeče čete vzdoljnih dneh proti buržoaziji z izvanredno grozovitostjo. Frontna armada nastopa v ozemljih, komor pride, naravnost vandalično. Vse opleni. Vasi, ki nočejo dobaviti živil ter izročiti modrega denarja, ki ga imajo baje kmetje, požigajo. Sto in sto kmetov so usmrtili, pa tudi žene in otroke so pomorili, da siloma izvedo od njih, kje da imajo denar skrit. Tibor Szamuely je mesto ljudskega komisarja že pred par dnevi odložil in je sprejel mesto mestnega poveljnika v Budimpešti, da zavaruje mesto za vsak slučaj. Kakor poročajo listi nadalje, je Szamuely poveljnik vseh terorističnih čet, ki so na fronti. Szamuely je napravil načrt za ofenzivo proti Romunski, ker hočejo na eni strani zaposliti rdeče čete, na drugi strani pa hočejo dobiti v osvojenih ozemljih živila in vojni material. Odkar je meja proti Nemški Avstriji strožje zaprta, primanjkuje ogrski armadi municije. Kar se tiče Bele Kuna, tedaj ga Szamuely naravnost sili, da še poostri terorizem proti buržoaziji. Szamuely je zdaj pravi zaupnik moskovske vlade, ker imajo Belo Kuna na sumu, da se hoče pogajati s sovražnikom.

Novi praški nadškof.

Praga, 24. julija. Praške »Lidové Noviny« poročajo: Za nadškofa praškega bo imenovan emavski opat, Zavoral, zelo priljubljena oseba na Češkem. Opat je tudi član Narodne skupščine.

Renska republika.

Berolin, 24. julija 1919. »Lokalanzeiger« poroča, da so se včeraj v Düsseldorfu pričela pod predsedstvom ministrskega predsednika Hirscha posvetovanja o vprašanju rensko-westfalske republike.

Debata v francoski zbornici o mirovni pogodbi.

Curij, 24. julija 1919. Debata v francoski zbornici o meritu versajlske pogodbe se bo najbrže pričela začetkoma avgusta, kakor poroča »Depeche«.

Solidarnost internacionale.

Ženeva, 24. julija 1919. Iz Fariza poročajo, da se je socialdemokratska stranka v Franciji za to izrekla, da se zazdaj ne prično direktna pogajanja in posvetovanja z nemškimi sodrugi.

Ponesrečena ogrska ofenziva proti Romunski.

Pariz, 24. julija 1919. Kakor poroča uradni romunski komunike, je bil ogrski napad odbit. Ogrji so se morali umakniti čez Tiso in so pustili 4000 mrtvih na bojšču. Napad so izvršile štiri divizije s 25.000 moži in 200 topi. Severno od Tikaja Ogri niso podzeli ofenzivne akcije.

Španski kralj za Viljema.

Bazelj, 24. julija 1919. Kakor izveže »Times«, je tudi španski kralj protestiral pri angleškemu kralju proti obsodi bivšega nemškega cesarja.

Odločitev o procesu proti Viljemu.

Berolin, 24. julija 1919. »8 Uhr-Blattu« brzojavljajo iz Bazelja: Reuter poroča iz Pariza: O procesu proti cesarju Viljemu se bo odločilo 9. decembra. Nova komisija za odgovornost na vojni bo končala svoja posvetovanja 30. avgusta.

Mirovna konferenca.

St. Germain, 23. julija 1919. »Daily Mail« poroča, da bo Kitajska v kratkem podpisala mirovno pogodbo, ker je Japonska napram vsem alijrancem ponovila svojo pekinški vladi dano obljubo, da se vrne Shantung Kitajski.

St. Germain, 24. julija 1919. »Daily Mail« poroča, da je predsednik Wilson sporočil min. predsedniku Clemenceau, da Amerika zazdaj ne more sprejeti nobenega mandata za katerikoli del Turčije. Upa, da bodo alijanci tam vzdržali red.

Razne novice.

Konec sveta. O koncu sveta je v Bukovini razširjena sledeča pravljica. Ko se nekoč približa konec sveta, bo na zemlji najprej več krvavih vojsk, lakota in celi oblaki kobilic. Pod nebom bodo letali ptiči z železnim klunom in bodo izključevali oči vsem živim, orjaški zmaj bo izpil vso vodo iz rek ter popasal loke in gozde. Zemlja bo gorela do sedem čevljev globoko, na kar bo nastal vihar, ki napravi tri griče ob dolini Jozafat. Potem še-le pride Kristus, in na onih gričih bo poslednja sodba. Ko bo izrečena razsodba, bo sveta Mati božja trdno spala, da bi nje vroče prošnje ne bile v oviro večni pravici.

Za poletje postavlja neki zdravnik sledečih deset pravil: 1. Nosi kolikor mogoče lahko in svetlo obleko. 2. Menjaj pogosto spodnjo obleko, imaš obenem osvežujoče zračno kopel. 3. Zavijaj rokave srajce do čez komolce, predno oblečeš suknjič. 4. V senci vedno klobuk dol. 5. Pomoči večkrat roke in noge v mrzlo vodo. (Stari ljudje pa le, ako jim to dovoli zdravnik!) Umivaj si obraz in tilnik. Kopaj se. 6. Izplakni si večkrat usta z mrzlo vodo. 7. Po-

noči se ne odevaj preveč. 8. Ponoči imej odprta okna in vrata, a pazi, da ne bo prepriha. 9. Jej malo mesa, več sočivja, najbolj pa sadje. 10. Pij malo alkoholičnih pijač, vina ne pij brez vode. Tudi preveč kisle ali navadne vode ni zdravo. Tuintam požirek mlečnate kave najbolj potolaži žejo.

Mestni magistrat Maribor.**Maksimalne cene.**

V smislu § 51. o. r. odreja mestni magistrat do preklica sledeče maksimalne cene:

a) Za gostilne, ki se dele na dva razreda so predpisane cene in sicer za porcije sedanje velikosti:

Gostilne I. razreda:

Hoteli »Meran«, »Union«, »Zamorec« in restavracija južnega kolodvora: Juha 50—60 vin., goveje meso K 4—, prikuha 60—80 v, telečja pečenka K 4—, svinjska pečenka K 6—.

Gostilne II. razreda:

Vse ostale gostilne: Juha 40 vin., goveje meso K 3'50, prikuha 60—80 vin., telečja pečenka K 3'50, svinjska pečenka K 5—.

Za vse gostilne:

Polovica ocvrte ali pečene piške K 10—, posebej pripravljeno meso, kakor zrezki, bržole itd. K 6—, guljaš, mala porcija K 2'50 do K 3—, velika porcija K 3'50 do K 4—, močnate jedi, mrzle K 2—, gorke K 3—, zemlje 40 vin.

b) Mesnice in delikatesne trgovine:

Goveje meso K 12—, telečje meso K 8—, sveže svinjsko meso K 17—, prekajeno meso K 26— za kg. Pri vseh mesarskih izdelkih, različnih vrstah klobas itd. se zniža cena za 30%.

c) Cene na trgu:

Novi oluščeni fižol liter K 2'40, posušen K 2—, fižol v stročju kg K 2'60, krompir novi kg K 1—, kumarce kg K 2—, karfjola kg K 4—, česen kg K 2—, kolarabce kg 80 vin, ohrovt kg K 2—, sveže zelje kg K 1'40, paradižniki kg K 5—, šopek peteršilja 10 vin, zelenjava k juhi en šopek 10 v, sveža čebula kg K 1'40, endivja kg K 2—, glavna kg K 2—, špinača kg K 2—, gobe kg K 5—, višnje kg K 2—, borovnice liter K 1'50, grojzdičje liter K 1'40, kopinjače liter K 2'20, maline liter K 4—.

Mleko liter K 1'80, kravji sir kg K 5—, kislá smetana liter K 8—, surovo maslo kg K 36—.

Jajce komad 80 vin.

Predstoječi ceniki se morajo nabiti na vidnem mestu v vsakem obratovališču. Za prodajalce iz dežele in branjevece se bodo cene izvesile na Glavnem trgu.

Ta odredba stopi v veljavo dne 1. avgusta t. l.

Prestopki se bodo kaznovali po § 131. o. r. z globo, v slučaju ponovitve pa z odtgnitvijo obrtnega dovoljenja.

Maribor, dne 23. julija 1919.

Vladni komisar:

Dr. Pfeifer, s. r.

MALA OZNANILA.

Vino, rizling in črno dalmatinsko od 56 litr. naprej, ter sadjevec in kisel vodo se razpošilja po najnižji ceni od podjetja Silva-vrelec, Guštanj. Kupijo se stari zamaški. 5—3

Strežnica za 5—6 ur na dan se sprejme proti dobri plači. Arndtgasse 2-1.

Tovarnar, 27 let star, s premoženjem v znesku slovensko gospodično v starosti od 20—25 let, ki ima nekaj premoženja in je zmožna vseh gospodarskih poslov. Ponudbe na upravo. 3—1

Ključavničarske pomočnike in učence slovensk. narodnosti sprejme tovarna strojev Franjo Farič v Pobrežju pri Mariboru, Nasipna ulica 20. 3—1

Stiskalnico (prešo) za bučno olje prodaja Franc Farič, Pobrežje pri Mariboru, Nasipna ulica št. 20. 3—1

Tukajšnji bančni zavod sprejme takoj

slugo

(ne nad 25 let star.) in **tekača** (dečka ne nad 16 let star.) Ponudijo naj se samo reflektanti z dobrimi spričevali pod »Pošten« na upravo tega lista.

Mast

10 q (v sodih po 120 kg neto) prodaja in razpošilja tvrdka Meznarič, Zagreb, Hatzova ulica št. 26.

Nogavice volnene flor in svilene flor

Slivovko fino štajersko blago

prodaja in razpošilja po povzetju

FERDO SERT

import in eksport

Maribor, Koroška cesta št. 21

Seno.

Kupim vsako množino sena za SHS voj. oskrbovališče Maribor, ter plačam isto takoj po kakovosti od 22—25 K za 100 kg. 3—2

Edm. Konjedic

veleposestnik in trgovec

Maribor, Koroška cesta 80.

(Za tremi
ribniki)

Gostilna „Pri lovskem domu“

(Za tremi
ribniki)

Krasen vrt, lepo kegljišče, izvrstna kuhinja, izborna vina!

Vsak dan: Sveže pivo, kisel mleko, sir s smetano, sveže sirovo maslo, kava!

Priporočam se izletnikom iz Maribora.

Jurij Crnič, gostilničar.